

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Controller
Annica TigerBARN- OCH
GRUNDSKOLENÄMNDEN
2026-04-22

Ändring i regler för ersättning av faktisk hyra till förskolor i Täby kommun

Förslag till beslut

Barn- och grundskolenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

Kommunfullmäktige beslutar om den ändring i *Regler för ersättning av faktisk hyra till förskolor i Täby kommun* beslutade av kommunfullmäktige den 19 oktober 2023, § 131 som framgår av bilaga 1 *Ändring av bestämmelse i Regler för ersättning av faktisk hyra till förskolor i Täby kommun* avseende den tid för vilken ersättningen kan utgå.

Sammanfattning

I Täby kommun bedrivs förskoleverksamhet av både kommunala och enskilda huvudmän, där de enskilda ersätts genom en grundpeng per inskrivet barn. Enligt skollagen (2010:800) ska ersättningen till enskilda huvudmän fastställas utifrån samma grunder som kommunen tillämpar för sin egen verksamhet. För lokalkostnader gäller som huvudregel att ersättningen ska motsvara kommunens genomsnittliga kostnad per barn, enligt skolförordningen (2011:185). Undantag kan dock göras om särskilda skäl föreligger, varvid ersättningen i stället kan baseras på huvudmannens faktiska och skäliga kostnader.

Den nuvarande ersättningen, baserad på kommunens genomsnittliga lokalkostnader, bedöms inte täcka marknadshyror för nyproducerade eller omfattande ombyggda förskolelokaler. Mot denna bakgrund beslutade kommunfullmäktige den 19 oktober 2023 att införa en modell för ersättning av faktisk hyra. Syftet var att möjliggöra etablering och drift av förskolor i områden där behovet av platser är större än utbudet, och där behovet behöver tillgodoses i nya eller ombyggda lokaler.

I den nuvarande modellen begränsas ersättning för faktisk hyra till maximalt 10 år från det att lokalen färdigställts. Samtidigt är hyresavtal för nybyggda förskolor ofta 15-åriga. Detta innebär att enskilda huvudmän endast kan få full kostnadstäckning under de första 10 åren, varefter ersättningen återgår till grundnivå.

Detta kan försvåra etablering i områden med stort behov av förskoleplatser. Därför föreslås att den maximala ersättningstiden för faktisk hyra förlängs från 10 till 15 år. Inga övriga förändringar av modellen föreslås.

Ärendet

I Täby kommun finns flera enskilda huvudmän som bedriver förskoleverksamhet. För detta ersätter kommunen huvudmännen med en grundpeng per inskrivet barn.

Hur kommuners ersättning till förskolor får utformas fastställs i 8 kap. 21-22 §§ skollagen (2010:800). Där framgår att grundbeloppet till enskilda huvudmän ska bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna förskolan. Ersättning för lokalkostnader ska enligt huvudregeln i 14 kap. 6 § skolförordningen (2011:185) motsvara hemkommunens genomsnittliga lokalkostnad per barn eller elev i motsvarande verksamhet.

En kommun kan dock göra avsteg från huvudregeln att ersättning för lokalkostnad ska motsvara den genomsnittliga lokalkostnaden per barn i motsvarande verksamhet, om det finns särskilda skäl. Om särskilda skäl föreligger ska ersättningen för lokalkostnader i stället högst motsvara den enskilde huvudmannens faktiska kostnader, så länge dessa bedöms vara skäligen. För att kunna tillämpa undantaget krävs således särskilda skäl och en skäligen kostnad. Det är hemkommunen som har att pröva om sådana särskilda skäl och skäligen kostnader föreligger i det enskilda fallet.

Den ersättning som kommunen betalar ut till enskilda huvudmän via förskolepengen och som baseras på kommunens genomsnittliga kostnad för lokaler i egen regi bedöms inte vara tillräcklig för att finansiera marknadshyran i en nyproducerad eller genomgripande ombyggd förskolelokal.

Med anledning av detta beslutade Kommunfullmäktige 19 oktober 2023, § 131 att införa en modell för ersättning för faktisk hyra till förskolor. Syftet med modellen var att skapa förutsättningar att driva förskolor i områden där kommunen

bedömer att kapaciteten behövs och där behovet behöver tillgodoses genom nybyggda lokaler eller ombyggnation av lokaler.

Varje nytt kalenderår prövas hyresnivåerna för de förskolor som beviljats ersättning för faktisk hyra i förhållande till kommunens ordinarie hyresdel i grundpengen. Detta görs för att säkerställa att de fortfarande har rätt till ersättning av faktisk hyra enligt kommunens ersättningsmodell.

När modellen för ersättning för faktisk hyra till förskolor togs fram angavs en maximal ersättningstid med 10 år från att en ersättningsberättigad lokal färdigställts. Avtalstiden för att hyra en nybyggd förskolelokal är i många fall 15 år vilket gör att en enskild huvudman som beviljats faktisk hyresersättning får extra ersättning i 10 år och därefter enbart beviljas ordinarie ersättning via förskolepengen.

Detta kan leda till att enskilda huvudmän inte är beredda att teckna hyresavtal i nya lokaler på de platser där behovet av förskoleplatser är större än utbudet, eftersom huvudmannens lokalkostnad riskerar att bli underfinansierad fem år av avtalstiden. Därför föreslås en ändring av regelverket genom att ändra maximal ersättningstid från 10 år till 15 år. Inga övriga ändringar av modellen föreslås.

Ekonomiska överväganden

Att förlänga maximal ersättningstid i modellen med fem år kan innebära ekonomiska konsekvenser för kommunen. Hur stora dessa konsekvenser blir är svåra att beräkna eftersom nivån på ersättningen för faktisk hyra utgör skillnaden mellan kommunens ordinarie hyresdel i förskolepengen och den marknadshyra som kommunen bedömt är skälig i respektive fall. Om kommunens kostnader för förskolelokaler ökar mer än hyresnivåerna på de lokaler som ersätts med faktisk hyra minskar den ekonomiska konsekvensen av ersättningsmodellen eftersom ersättningen i ordinarie förskolepeng då ökar.

Kostnaderna för ersättning av faktisk hyra beror också på behovet av förskoleplatser i nybyggda lokaler, vilket i sin tur beror på kommunens utbyggnadsplaner och i vilken takt utbyggnaden sker i de områden där nybyggda förskolelokaler behövs.

Alternativet att inte förlänga ersättningstiden kan innebära att kommunen behöva bygga förskolelokaler i de områden där behovet uppstår, vilket inte överensstämmer med kommunens fastighetsstrategi.

Henrik Mattisson
Tf. Utbildningschef

Bilagor

1. Ändring av bestämmelse i Regler för ersättning av faktisk hyra till förskolor i Täby kommun, daterad 2026-03-24
2. Regler för ersättning av faktisk hyra till förskolor i Täby kommun, daterad 2026-03-19

Expedieras

Controller Annica Tiger